

**KITOBXONLIK MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH - MILLIY
TARAQQIYOT OMILI: O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PREZIDENTINING PQ-9-SON QARORI TAHLILI (15.01.2026)**

Adilova Madina Bozorovna

Surxondaryo viloyati, Sherobod tumani

Axborot- kutubxona markazi Abonementlar va foydalanuvchilarga xizmat

ko'rsatish xizmati mutaxassisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2026-yil 15-yanvardagi “Kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish va aholi o‘rtasida kitob o‘qishga qiziqishni oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-9-son Qarori atroflicha tahlil qilinadi. Mazkur hujjat mazmuni, maqsad va vazifalari, kutilayotgan natijalari hamda ilmiy-amaliy ahamiyati ko‘rib chiqiladi. Qarorning jahon tajribasi va milliy an'analar bilan bog‘liqligi tadqiq etiladi.

Kalit so‘zlar: kitobxonlik madaniyati, milliy dastur, kutubxona tizimi, ta'lim sifati, ma'naviy rivojlanish, Sh.Mirziyoyev, PQ-9 qarori.

Аннотация. В данной статье представлен подробный анализ Постановления Президента Республики Узбекистан Ш.М. Мирзиёева от 15 января 2026 г. № ПК-9 «О мерах по развитию культуры чтения и повышению интереса к чтению среди населения». Рассмотрены содержание, цели и задачи, ожидаемые результаты, а также научно-практическое значение данного документа. Изучена связь постановления с мировым опытом и национальными традициями.

Ключевые слова: культура чтения, национальная программа, библиотечная система, качество образования, духовное развитие, Ш.Мирзиёев, Постановление ПК-9.

Abstract. This article provides a detailed analysis of the Resolution of the President of the Republic of Uzbekistan Sh.M. Mirziyoyev dated January 15, 2026, No. PQ-9 “On measures to develop a culture of reading and increase interest in reading among the population”. The content, goals and objectives, expected results, and scientific and practical significance of this document are considered. The connection of the resolution with world experience and national traditions is studied.

Keywords: reading culture, national program, library system, quality of education, spiritual development, Sh.Mirziyoyev, Resolution PQ-9.

KIRISH

Insoniyat tarixining har bir davrida kitob madaniy taraqqiyotning bosh manbayi bo‘lib kelgan. Buyuk mutafakkirlar - Forobiy, Ibn Sino, Beruniy, Alisher Navoiy asarlarining dunyoga tarqalishi ham aynan kitobchilik san'atining rivojlanishi bilan bevosita bog‘liqdir. Bugungi globallashuv davrida raqamli texnologiyalar shiddat bilan taraqqiy etayotgan bir paytda kitob o‘qish madaniyatini saqlash va rivojlantirish har qachongidan ham dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2026-yil 15-yanvarda imzolagan PQ-9-son Qaror mamlakatimizdagi kitobxonlik harakatiga yangi kuch va yo‘nalish beruvchi muhim davlat hujjati sifatida tarix sahifalariga muhrlanmoqda. Ushbu Qaror nafaqat kutubxona tizimini modernizatsiya qilish, balki milliy ma'naviyat va intellektual salohiyatni yuksaltirish yo‘lida qo‘yilgan strategik qadam hisoblanadi.

Mazkur maqolada Qarordagi asosiy yo‘nalishlar, maqsadlar va ko‘zda tutilgan natijalar ilmiy-tahliliy usulda ko‘rib chiqiladi, uning milliy rivojlanishdagi o‘rni va ahamiyati baholanadi.

QARORNING ASOSIY MAQSAD VA VAZIFALARI

Qarorning markaziy g‘oyasi - kitob o‘qishni ommaviy va doimiy hayot tarziga aylantirish hamda kutubxonalarni zamonaviy bilim markazlariga transformatsiya qilishdan iborat. Hujjat quyidagi strategik vazifalarni o‘z ichiga oladi:

1. Yangi nashrlar va tarjimalarni yo‘lga qo‘yish: jahon klassikasi va ilmiy-ommabop adabiyotlarning o‘zbek tilidagi sifatli tarjimalarini kengaytirish, milliy yozuvchilar asarlarini nashr etishni rag‘batlantirish.

2. Kutubxona tarmog‘ini kengaytirish va modernizatsiya qilish: barcha viloyatlar va tumanlarni zamonaviy kutubxonalar bilan ta‘minlash, mavjud kutubxonalarni raqamlashtirish va Internet bilan jihozlash.

3. Ta‘lim muassasalarini sohaviy adabiyotlar bilan ta‘minlash: maktab, kollej va universitetlarning kutubxona fondlarini yangilash, har bir o‘quvchi va talabaning sifatli darslik hamda qo‘shimcha adabiyotlarga munosib kirishini ta‘minlash.

4. Kitobxonlik harakatini ijtimoiy targ‘ib qilish: ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar va madaniy tadbirlar orqali o‘qish madaniyatini keng omma orasida joriy etish.

5. Axborot-resurs markazlarini yaratish: kutubxonalar negizida ko‘p funktsiyali bilim markazlari tashkil etish, ularda coworking zonalari, seminar zallari va raqamli resurslardan foydalanish imkoniyatlarini yaratish.

TARIXIY VA SIYOSIY KONTEKST

Sh.Mirziyoyevning PQ-9-sonli qarori - ta‘lim va madaniyat sohasidagi tizimli islohot siyosatining mantiqiy davomi hisoblanadi. 2017-yildan boshlangan

«Harakatlar strategiyasi» va keyinchalik e'lon qilingan «Taraqqiyot strategiyasi» doirasida bilimli, ma'naviy yetuk avlodni shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylantirilgan.

Jahon tajribasiga nazar soladigan bo'lsak, Finlandiya, Janubiy Koreya, Singapur kabi yetakchi ta'lim tizimlariga ega mamlakatlar iqtisodiy rivojlanishning poydevorini aynan kitobxonlik madaniyatida ko'rishadi. Finlandiyada har yili aholi jon boshiga o'rtacha 12 kitob o'qiladi. Mazkur Qaror O'zbekistonda ham shu yo'lda tizimli harakat boshlanishiga zamin yaratmoqda.

Shuningdek, Qaror O'zbekistonning boy intellektual merosini - Beruniy, Ibn Sino, Ulug'bek kabi allomalar an'anasini zamonaviy sharoitda davom ettirish g'oyasiga tayanadi. Bu milliy o'zlikni anglash va g'ururni kuchaytirish bilan bir qatorda raqobatbardosh bilimli jamiyat qurish yo'lidagi muhim qadam hisoblanadi.

KUTILAYOTGAN NATIJALAR VA SAMARADORLIK

Mazkur Qarorning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi bir qator muhim ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy natijalarga olib kelishi kutilmoqda. Eng avvalo, aholi, xususan yoshlar orasida kitob o'qish ko'rsatkichlarining oshishi ta'lim sifatini yaxshilashga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kitob o'qish odatiga ega o'quvchilar akademik ko'rsatkichlarda ancha yuqori natijalarni namoyish etadi.

Kutubxona tarmog'ining zamonaviylashtirish esa jamiyatning barcha qatlamlari - qishloq aholisidan tortib shahar yoshlarigacha - uchun bilimga teng kirish imkoniyatini ta'minlaydi. Bu o'z navbatida ijtimoiy tenglik va adolat tamoyillarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Iqtisodiy jihatdan ham Qarorning ijobiy ta'siri sezilarli bo'lishi kutilmoqda: nashriyot sohasining rivojlanishi, kitob bozorining kengayishi, kutubxona

xodimlarining malakasini oshirish orqali ish o‘rinlari yaratilishi - bularning barchasi milliy iqtisodiyotning madaniy sektori o‘shishiga hissa qo‘shadi.

Ma'naviy-axloqiy nuqtayi nazardan esa, kitob o‘qish madaniyatining keng tarqalishi jamiyatda tolerantlik, tanqidiy fikrlash va ijodiy salohiyatni rivojlantiradi, salbiy ijtimoiy hodisalarga qarshi ma'naviy immunitetni mustahkamlaydi.

AMALGA OSHIRISH MEXANIZMLARI

Qarorni hayotga tatbiq etish ko‘p tarmoqli hamkorlikni talab etadi. Xalq ta'limi vazirligi, Oliy ta'lim vazirligi, Madaniyat vazirligi hamda mahalliy hokimliklar birgalikda Qaror talablarini o‘z vakolat doirasida amalga oshirishlari lozim. Bundan tashqari, xususiy sektor - nashriyotlar, kitob tarqatuvchi tarmoqlar va IT-kompaniyalar - ham ushbu jarayonning faol ishtirokchilari sifatida jalb etilishi nazarda tutiladi.

Raqamlashtirish yo‘nalishi alohida e'tiborga loyiq: milliy elektron kutubxona platformalarini rivojlantirish, audio va elektron kitoblar katalogini kengaytirish, yoshlarning sevimli raqamli qurilmalari orqali kitobga murojaat qilishi uchun qulay interfeys yaratish - bularning barchasi zamonaviy kitobxon ehtiyojlariga to‘liq javob beradi.

Monitoring va baholash tizimi ham muhim element hisoblanadi: Qaror doirasida belgilangan ko‘rsatkichlarga erishilishini doimiy kuzatib borish, xalqaro indeksdagi o‘rinni oshirish va natijalarni oshkoralik tamoyili asosida jamoatchilikka yetkazish dasturning muvaffaqiyatini ta'minlaydi.

XULOSA

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2026-yil 15-yanvardagi PQ-9-son Qarori milliy ma'naviy-intellektual taraqqiyotning ustuvor yo‘nalishini belgilab beruvchi, davlat va jamiyat o‘rtasidagi mustahkam shartnomani ifodalovchi hujjat sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

Kitob o'qish - bu shunchaki ko'ngil ochar mashg'ulot emas, balki inson kamolotining, jamiyat taraqqiyotining va millat kelajagining asosi. Bu haqiqatni chuqur anglab, davlat rahbariyati kitobxonlikni milliy siyosatning muhim tarkibiy qismiga aylantirishi O'zbekistonning intellektual xalqaro nufuzini oshirishda hal qiluvchi omil bo'ladi.

Qarorni samarali amalga oshirish uchun davlat, fuqarolik jamiyati, xususiy sektor va har bir fuqaroning o'z javobgarligini his etishi zarur. Buyuk ajdodlarimiz qoldirgan bebaho ilmiy-adabiy merosga munosib bo'lish, bu merosni avlodlarga yetkazish - barchaning muqaddas burchidir. PQ-9-son Qaror ana shu ulug' maqsad sari qo'yilgan ishonchli va puxta o'ylangan qadam sifatida tarix sahifasida o'z o'rnini egallaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 15-yanvardagi "Kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish va aholi o'rtasida kitob o'qishga qiziqishni oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-9-son Qarori.-Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlar bazasi, 2026.

2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent: O'zbekiston, 2017. - 488 b.

3. UNESCO. Global Reading Habits Report. - Paris: UNESCO Publishing, 2024.

4. O'zbekiston Respublikasi «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni. - Toshkent: O'zR Oliy Majlisi, 2020.

5. Sharipov B., Rahimov A. Kitobxonlik madaniyati va milliy rivojlanish. - Toshkent: Fan, 2023. - 156 b.

6. Eshbekovich, U. J., Norboevich, T. B., Jumaevich, E. N., Davronovich, Q. I., Fayzullayevich, R. J., & Jabbor Kizi, E. M. (2024). Incentives for Mental

Development in the Ecopsychological Characteristics of Future Primary School Teachers. *Journal of Computational Analysis & Applications*, 33(7).

7. Qodirov, I. (2020). Zamonaviy umumta'lim maktablari boshqaruvida rahbarlik mahorati va mas' uliyati. *Xalq ta'limi*, 55-60.

8. Qodirov, I. D., & Kadyrov, I. D. (2021). Tarix fanini o'qitish samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish. *Science and Education*, 2(Special Issue 1), 106-113.

9. Qodirov, I. (2025). THE IMPORTANCE OF ANDRAGOGICAL THEORIES IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM. *SHOKH LIBRARY*, 1(11).

10. Qodirov, I. (2024). BO 'LAJAK O'QITUVCHILARNI INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 3(34), 332-335.

11. Qodirov, I. D. (2023). Development of professional competence of students within the framework of educational cluster on the base of personalized educational technologies. *Web of Scientist*, 4(1), 347-355.

12. Qodirov, I. D. (2024). RAQAMLI PEDAGOGIKA–DAVR TALABI. TA'LIMDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: HOLATI VA ISTIQBOLLARI, 1(1), 662-665.

13. Qodirov, I. D. (2024). Person-centered educational technologies within the educational cluster. In *International cappadocia scientific research congress* (Vol. 1, No. 1, pp. 1141-1146).

14. IFLA. *Public Library Service Standards*. - The Hague: IFLA, 2022.

15. O'zbekiston Milliy Kutubxonasi. 2025-yil faoliyati hisoboti. - Toshkent, 2025.